

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž 556/15-7

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnoga suda Senke Klarić-Baranović kao predsjednice vijeća te dr. sc. Branka Brkića, mr. sc. Marijana Svedrovića, Ileana Vinja i Vesne Vrbećić kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice Martine Slunjski kao zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv opt. M. M., zbog kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 53/91, 39/92, 91/92, 31/93, 35/93, 108/95, 16/96 i 28/96 - dalje u tekstu: OKZRH), odlučujući o žalbi optuženika podnesenoj protiv presude Županijskog suda u Osijeku od 10. srpnja 2015. godine broj K-Rz-3/15-72, u sjednici održanoj dana 10. ožujka 2016. godine, u nazočnosti branitelja optuženika - T. F., odvjetnika u O.,

p r e s u d i o j e :

Žalba opt. M. M. odbija se kao neosnovana te se potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

Presudom Županijskog suda u Osijeku broj K-Rz-3/2015-72 od 10. srpnja 2015. godine opt. M. M. oglašen je krivim za kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava – ratnim zločinom protiv civilnog stanovništva, opisano i kažnjivo po čl. 120. st. 1. OKZ RH te je na temelju te zakonske odredbe osuđen na kaznu zatvora u trajanju od petnaest godina, u koju kaznu mu je temeljem odredbe čl. 45. OKZ RH uračunato vrijeme uhićenja i lišenja slobode i vremena provedenog u istražnom zatvoru od 25. kolovoza 2014. godine pa nadalje.

Temeljem odredbe čl. 158. st. 1. i 2. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine" broj 152/08, 76/09, 80/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13 i 152/14 - dalje u tekstu: ZKP/08) oštećenici H. F. i V. D. upućeni su da imovinskopravni zahtjev ostvare u parnici.

Temeljem odredbe čl. 148. st. 1. u svezi sa čl. 145. st. 1. i 2. ZKP/08 opt. M. M. obvezan je naknaditi troškove kaznenog postupka u iznosu od 24.516,25 kn te paušalni trošak od 1.000,00 kn.

Protiv te presude žalbu je podnio opt. M. M., po branitelju T. F., odvjetniku u O., zbog bitne povrede odredaba postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pogrešne primjene materijalnog prava te zbog odluke o kazni, uz prijedlog da se pobijana presuda preinači u oslobađajuću presudu ili da se ista ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

U odgovoru na žalbu optuženika državni odvjetnik predlaže istu odbiti kao neosnovanu.

Sjednica vijeća održana je u nazočnosti optuženikovog branitelja T. F., odvjetnika u O., a u odsutnosti optuženika i državnog odvjetnika koji su o sjednici uredno obaviješteni s time što je optuženik pisanim podneskom obavijestio da ne želi nazočiti sjednici.

Sukladno odredbi čl. 474. st. 1. ZKP/08 spis je dostavljen na razgledavanje Glavnom državnom odvjetniku Republike Hrvatske te je isti vraćen uz podnesak broj KŽ-DO-1126/2015 od 3. studenog 2015. godine.

Žalba opt. M. M. nije osnovana.

Neosnovano se u žalbi prigovara da je u konkretnom slučaju istraga trajala duže vremena od maksimalnog roka trajanja istrage koji je propisan Zakonom o kaznenom postupku, pa da optužnica nije mogla niti stati na pravnu snagu, što se obrazlaže činjenicom da je državni odvjetnik nalogom od 2. srpnja 2013. godine otvorio istragu, da ju je nalogom od 16. listopada 2013. godine prekinuo, te rješenjem od 15. prosinca 2013. godine odredio nastavak prekinute istrage, a optužnica je podignuta 10. studenog 2014. godine.

Žalitelj smatra da nije bilo zakonskih razloga za prekid istrage jer da je u to vrijeme optuženik bio dostižan državnim tijelima Republike Hrvatske obzirom da se nalazio u Zatvoru u O.

Iz sadržaja spisa vidljivo je da je rješenjem Županijskog državnog odvjetnika u Osijeku od 15. lipnja 2012. godine (list 1082) kazneni progon protiv optuženika preuzet od tijela kaznenog progona Republike Srbije, da je nalog o provođenju istrage donesen 2. srpnja 2012. godine (list 1086), a da se optuženik nalazi u Zatvoru u O. od 2. rujna 2011. godine zbog suđenja za ratni zločin u drugom kaznenom predmetu te da je optuženik zbog tog suđenja u drugom kaznenom postupku izručen Republici Hrvatskoj od strane Republike Francuske s time da se optuženik pozvao na načelo specialiteta (list 1100 i 1107).

U takvoj situaciji obzirom da je Republika Francuska optuženika izručila Republici Hrvatskoj 2. rujna 2011. godine i da je on samo fizički dostupan Republici Hrvatskoj, jer Republika Hrvatska nije mogla protiv njega voditi drugi kazneni postupak sve dok Republika Francuska za to ne dade odobrenje, to je sasvim dostatan razlog da ga Republika Hrvatska smatra nedostupnim za vođenje kaznenog postupka, te je s pravom državni odvjetnik prekinuo istragu 16. listopada 2013. godine.

Kako je Republika Francuska dozvolu za provođenje kaznenog postupka u ovom predmetu dala 19. svibnja 2014. godine (list spisa 1698) to je državni odvjetnik s pravom 11.

kolovoza 2014. godine donio rješenje o nastavku postupka odnosno o provedbi istrage sukladno odredbama Zakona o kaznenom postupku.

Stoga je istraga bila otvorena od 2. srpnja 2012. godine do prekida 16. listopada 2013. godine što iznosi jedna godina 3 mjeseca i četrnaest dana te je nastavljena 11. kolovoza 2014. godine, a završena 27. listopada 2014. godine što iznosi dva mjeseca, što znači da je istraga efektivno trajala upravo jednu godinu i šest mjeseci, pa ne stoji prigovor da je istraga trajala duže od jedne godine i šest mjeseci.

Osim toga za istaći je da je riječ o instruktivnom roku za koje zakonodavac ne predviđa nikakvu prekluziju državnom odvjetniku da podigne optužnicu.

Prekluzivna posljedica za državnog odvjetnika nastupa po čl. 230. st. 5 ZKP/08 ako nakon okončanja istrage nije podignuo optužnicu u zakonom propisanim rokovima što se u konkretnom slučaju nije dogodilo.

Stoga ovaj žalbeni prigovor nije osnovan.

Bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08 žalitelj pronalazi u tome da je prvostupanjski sud napravio propuste pri izvođenju i ocjeni dokaza, čime je evidentno činjenično stanje nepravilno i nepotpuno utvrđeno, a što je u konačnici proizvelo pogrešan zaključak o krivnji optuženika te proturječnost izreke presude u odnosu na razloge presude (str. 7., odlomak 2. žalbe).

Odatle slijedi da ustvari bitnu povredu odredaba kaznenog postupka žalitelj izvodi iz pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, a da se pritom ne precizira koju je to bitnu povredu i na koji način počinio prvostupanjski sud, pa ispitujući pobijanu presudu i po službenoj dužnosti ovaj drugostupanjski sud ne nalazi bitnih povreda odredaba kaznenog postupka na koje drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti, a niti nalazi da bi izreka prvostupanjske presude bila proturječna razlozima ili da bi razlozi bili u međusobnoj kontradikciji. Stoga se žalba zbog bitnih povreda postupka ukazuje neosnovanom.

Neosnovana je žalba i zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Tijekom postupka obrana nije dovodila u pitanje činjenicu da je optuženik bio nazočan događaju u mjestu G. B., u blizini T., u Republici Bosni i Hercegovini, kao pripadnik paravojne postrojbe Š. koja je borbeno djelovala kao pridružena vojna formacija u sastavu Republike Srpske protiv oružanih snaga A. BiH u sukobima koji su vođeni na širem području S.₁ Obrana nije osporavala niti to da se optuženik nalazio zajedno sa P. P., A. M., B. M. i S. D. te sa još nekoliko nepoznatih pripadnika spomenute postrojbe te da su preuzeli šest osoba bošnjačke nacionalnosti s područja S.₂, od čega tri malodobne osobe, koje su već ranije bile lišene slobode u vremenu od 6. do 11. srpnja 1995. godine nakon što je vojska Republike Srpske osvojila po UN-u zaštićenu zonu S.₂

Obrana tijekom postupka, a ni u žalbi, ne osporava niti to da su zarobljene osobe odvedene u blizinu borbenog položaja i tamo strijeljane kako bi se moglo lažno predstaviti da su poginuli u borbenim djelovanjima te na taj način prikriti masovno organiziranu likvidaciju

muškaraca bošnjačke nacionalnosti, uhićenih na području S.2 te da su te osobe odvezli kamionom do spaljenog vikend naselja u blizini borbenih položaja.

Nesporno je da su šestorica navedenih zarobljenika usmrćeni na način da je u njih pucano vatrenim oružjem u leđa dok su bili svezani te da su četvorica lišena slobode u prvom navratu, a potom da su preostala dvojica živih zarobljenih muškaraca prenijeli tijela četvorice ubijenih u vikendicu H. Z., te da su potom i ova dvojica ubijena na način da im je pucano u leđa i glave, a potom su leševi poliveni benzinom i spaljeni. Sve je to nesporno.

Žalitelj dovodi u pitanje datum inkriminiranog događaja te tvrdi da se ne radi od 17. srpnja 1995. godine iako tijekom postupka takva tvrdnja obrane nije iznošena niti je to itko osporavao niti na optuženom vijeću, niti na pripremnom ročištu, niti tijekom rasprave, a niti u završnim govorima stranaka.

Kako je jedini relevantan podatak da se događaj desio toga dana iskaz svjedokinje H. F., koja je majka jedne od žrtava i to malodobnog S. F., koja je rekla da je ona na suđenju u B. saznala da se to desilo 17. srpnja, to se prvostupanjski sud s pravom opredjeljuje za taj datum.

Kako je u činjeničnom opisu djela u istrazi koju je vodilo tužiteljstvo za ratne zločine Republike Srbije naveden datum 16. ili 17. srpnja 1995. godine, to se prvostupanjski sud s pravom opredijelio za 17. srpnja jer nitko nije dovodio u pitanje da se to desilo 16. ili 17. srpnja.

Žalitelj uostalom ne daje nikakvog dokaza o tome da bi se to desilo nekog drugog datuma, osim što se u žalbi interpretira iskaz svjedokinje S. I., koja je navela da sumnja da se događaj desio inkriminiranog datuma budući je na dan kada je zadnji put vidjela svog oca 10. srpnja 1995. godine on bio obrijan i kratko ošišan, a na snimci koju je gledala na televiziji 2005. godine ili 2006. godine se vidi da je njemu narasla brada i kosa, ali žalba pritom propušta imati u vidu da je ta svjedokinja navela da je to bio samo njezin dojam. Uostalom općepoznata je činjenica da muškarcima posebice u takvim okolnostima za sedam dana može vidno izrasti kosa i brada.

Ono bitno što žalba dovodi u pitanje, a što se isticalo i tijekom rasprave i iznošenja obrane jeste sporno pitanje koje identificiraju i prvostupanjski sud, da li je optuženik sudjelovao u neposrednom pucanju i usmrćenju oštećenika ili nije kao što to on tvrdi.

Prvostupanjski sud imao je na raspolaganju DVD snimku koju je sačinio pripadnik postrojbe Š. S. S. zvani „B.“ o čemu zorno i detaljno svjedoči svjedok G. S. čiji iskaz žalba pokušava obeskrjepiti i dovesti u pitanje.

Naime, svjedok G. S. iskazivao je detaljno o inkriminiranom događaju i njegova interpretacija događaja u svemu se vjerno poklapa sa onim što je vidljivo na audio vizualnom zapisu snimke, koju je učinio S. S., i kojom raspolaže sud u ovom postupku, koja je pregledana i čiji audio dijelovi su vještačeni i transkribirani.

Taj svjedok je do u detalje opisao kako su zarobljene osobe izgledale, kako su iz autobusa prebačeni u kamion, kako su kamionom odvezeni do mjesta gdje su ubijeni i kako su dvojica od njih četvoricu ubijenih uvukli u vikendicu gdje su i oni ubijeni, a potom spaljeni.

Svjedok iznosi detalj kada je vidio da je prvi u pravcu istih zapucao optuženik dok su oni ležali na tlu, ali je vidio da ni jednog nije pogodio jer su se svih šest ustali sa tla. To je vidljivo i na zapisu video kamere.

Svjedok S. zorno svjedoči o tome da su zarobljene osobe u koloni krenule prema položaju gdje se nalazila njihova jedinica i nakon jedno 500 metara zaustavili se na jednoj livadici i tada je vidio da je prva od tih osoba istupila jedno dva koraka iz kolone i tada je P. P. toj osobi u leđa ispalio jedan rafal, a nakon toga su i svi drugi, među kojima je bio i opt. M. M., pucali prema tim osoba tako da su nakon toga ubili još tri osobe, dok su dvije ostale žive, nakon čega su te dvije preživjele osobe odnijeli one mrtve u šumarak gdje se nalazila jedna kućica. On je posve siguran da su sve osobe među kojima je bio i M. M. pucale u zarobljene civile jer je do tog trenutka on već nekoliko godina bio u ratu i mogao je raspoznati sasvim izvjesno pojedinačno pucanje, rafalno pucanje itd. Osim toga iz snimke je vidljivo da upravo optuženik pod prijetnjom oružja prati dvije preživjele civilne osobe do kućice dok su oni odvlačili leševe u kućicu, a potom se optuženik našao u toj kućici. Pa iako se na video snimci ne vidi sam čin ubojstva te dvojice preostalih zarobljenih civila, nakon što su isti tamo pobijeni optuženik prvi izlazi iz kućice, a poslije svega toga i kućica i leševi bivaju poliveni benzinom i zapaljeni.

Stoga žalba bezuspješno pokušava uvjeriti ovaj drugostupanjski sud da bi svjedok G. S. izmislio čitavu stvar jer osoba koja je bila s njim u društvu, a to je svjedok D. H., tvrdi da on nije bio nazočan nikakvoj likvidaciji civilnih osoba, pa žalba sugerira da prema tome nije bio nazočan niti svjedok G. S., koji tvrdi da se nalazio u društvu svjedoka D. H.

Pritom žalba pokušava uvjeriti ovaj drugostupanjski sud kako svjedok G. S. sa udaljenosti od preko 200 metara nije mogao vidjeti događaj, pri čemu žalba propušta imati u vidu onaj dio iskaza ovog svjedoka koji je od strane obrane pitan na raspravi o tome da li je mogao sve vidjeti, gdje je svjedok ostao kod svoje tvrdnje da je mogao sve vidjeti jer se on kretao paralelnom stazom uz makadamski put kojim se kretao kamion sa zarobljenim civilima, ali se ta dva puta ponovno spajaju.

Da je sve mogao vidjeti proizlazi iz svjedačkog iskaza gdje je opisujući situaciju kada pripadnici Š. stoje u krugu oko zarobljenika t kamerom snimaju sve što se tamo događa, a radilo se o velikoj kameri, on je svjedoku H. rekao "...gledaj ovi sve snimaju ne prilazimo tamo da nas ne snime kamerom..." što znači da su se nalazili u dometu snimke kamere te su se morali izmaknuti. Stoga je sasvim nedvojbeno i za ovaj drugostupanjski sud da svjedok S. G. u cijelosti govori istinu i samo istinu.

Uostalom žalba ne navodi niti jednog razloga zbog čega bi svjedok S. lažno teretio optuženika, a osim toga iskaz svjedoka S. je u cijelosti potvrđen DVD snimkom koju je sačinio svjedok S. S., a koja prileži spisu. Jedino što kamera nije mogla snimiti, a to je da li iz puške koju u rukama drži optuženik izlaze meci u trenutku dok se usmrćuju civilne osobe, ali je to vidio upravo svjedok S., a sve drugo o čemu govori svjedok S. potvrđeno je audio video snimkom.

Stoga se ukazuje neosnovanom tvrdnja žalbe da nema dokaza da bi optuženik pucao u oštećenike.

Uostalom, kada optuženik zajedno sa drugim pripadnicima postrojbe puca u zarobljene civile jasno je da imaju zajedničku namjeru iste usmrčiti, što se i dogodilo, pri čemu nije bitno čiji metak je koga pogodio, a niti je to moguće utvrditi.

Stoga je žalba neosnovano predlagala, a prvostupanjski sud s pravom odbio provesti rekonstrukciju događaja na licu mjesta, jer ne sama da je to skopčano sa nerazmjernim teškoćama, već ne bi dovelo do nikakvog drugačije utvrđenja odlučnih činjenica.

Na kraju svih šest usmrćenih osoba pronađeni su tijekom ekshumacije upravo na mjestu koje prikazuje kamera i svjedok S. te nema nikakve dvojbe da je riječ upravo o žrtvama opisanim u činjeničnom opisu izreke presude, jer je provedeno DNA vještačenje koje je sa sigurnošću potvrdilo da je riječ upravo o žrtvama navedenim u činjeničnom opisu ove presude. Uostalom žalba niti ne tvrdi da se ne radilo o tim žrtvama.

O tome da se radi o vikendici H. Z. u G. B. svjedočio je A. M. koji se nalazio u timu kojega je vodio istražni sudac I. B. koji je radio na ekshumaciji tijela pronađeni na toj lokaciji koji kaže da su leševi u toj vikendici bili destruirani i dobrom dijelu karbonizirani, što potvrđuje da su zapaljeni, tako da se nije moglo odmah utvrditi o koliko se leševa radi, ali nakon DNA analize je utvrđeno da se radi upravo o oštećenima navedenim izreci.

Zato se neosnovano u žalbi tvrdi kako je bilo nužno u postupku nesporno utvrditi identitet tih osoba, naprotiv identitet tih osoba je utvrđen bez ikakve dvojbe. Stoga opsežna analiza pojedinačnih dokaza i pokušaj da ih se diskreditira u žalbi, pored prethodno izloženog ne dovodi do sumnje u pravilnost utvrđenja odlučnih činjenica. Također je prvostupanjski sud pravilno oštećenike tretirao kao civilne osobe jer je iz VHS snimka vidljivo da je riječ o osobama koje su obučene u civilnu odoru, bez uniformi, bez oružja, način kako su odvođeni iz svojih domova kako opisuju svjedoci pokazuje da su bili civilne osobe, a žalba ne nudi niti jednog dokaza osim puke spekulacije da se moglo raditi i o ratnim zarobljenicima jer da su se oni mogli priključiti vojsci A. BiH i sudjelovati u ratnim operacijama. Za takvo nešto tijekom postupka obrana nije nudila nikakvog dokaza, a niti ga je ponudila sada u žalbi. Naprotiv, video snimak i iskaz svjedoka koji su ispitani ukazuje da je riječ o civilnim osoba.

Zato je prvostupanjski sud pravilno primijenio materijalno pravo kada optuženika osudio za kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH.

Također je neosnovana žalba zbog odluke o kazni i teza da je prvostupanjski sud na inkriminirano ponašanje obzirom na mjesto počinjenja kaznenog djela trebao primijeniti bivši Krivični zakon SFRJ koji je za predmetno kazneno djelo propisivao kaznu zatvora od najmanje pet godina.

Naime, Zakonom o preuzimanju Krivičnog zakona SFRJ od 28. lipnja 1991. godine ("Narodne novine" broj 53/91) Republika Hrvatska je preuzela u svoje zakonodavstvo Krivični zakon SFRJ kao vlastiti zakon, pri čemu je OKZ RH ukinuo smrtnu kaznu za predmetno kazneno djelo i zamijenio je kaznom zatvora u trajanju od dvadeset godina, dočim je KZ SFRJ za predmetno kazneno djelo u čl. 142. propisivao i smrtnu kaznu.

Zato KZ SFRJ nije blaži od OKZ RH, a osim toga sudovi u Republici Hrvatskoj dužni su primjenjivati domaći zakon na kaznena djela za koja sude, a nikako strani zakon kao što to sugerira žalba. A nalazeći da je kazna zatvora u trajanju od petnaest godina u svemu primjerena teškim okolnostima počinjenja djela, činjenici da su besćutno i krvoločno ubijena šestorica nedužnih civila, od čega trojica maloljetnih, iz provedenih dokaza je vidljivo da se prema njima postupalo grubo, bezosjećajno, izostalo je bilo kakvo kajanje na strani optuženika ili žal za onim što je počinjeno, pa je kazna u svemu primjerena okolnostima djela.

Slijedom izloženog valjalo je žalbu odbiti kao neosnovanu te temeljem odredbe čl. 482. ZKP/08 odlučiti kao u izreci.

Zagreb, 10. ožujka 2016. godine

Zapisničarka:
Martina Slunjski, v.r.

Predsjednica vijeća:
Senka Klarić-Baranović, v.r.